

خەلیل دھۆکی:

من دقیبا ب پڕییا هەلبەستێ، دژمنان پرسیا بگەم و گەلی
خۆ هەشیار بگەم.

دھۆکی یە وھندی خۆ ناسکری؛ دووری دھۆک و وەلاتی خۆیە، پەبێتین وی دیدەفانن کو ئەف خەریبیبیە گەلەک کاریگەری ل سەر ژیان و توورەفانیای وی کریە، ئەو ل دھۆکی ژ دایکبوویە، لئ ل بەغدايي پۆل د ئافکرنا چاند و پەوشەنیریا کوردی هەبوویە، ناڤی وی ل گەل قۆناغەکا گرنگ یا هەلبەستا کوردی یا بەھدینی دەیت، خوە و هەفالین خوە ب بەرەیی دووی یئ هەلبەستفانین کورد ددەتە زانین، لئ ب تنن د بیافئ هەلبەستئ دا نەمایە، بەلکو ئاقاری چیرۆک و وەرگیپران و پەخنە و فەکۆلینان ژای دایە بەرخوە و د وان بیافان دا بەرھەمین هەژای پێشکیشی پەرتوکخانا کوردی کرینە، ٣٠ پەرتوکین وی یین چاپکری هەنە و هیشتا پینوسا وی کاردکەت. نھا ئەو ل وەلاتی سویدی دژیت و پەوشا ساخلەمییا وی پێگرە ل هەمبەر ب ئیکجاری فەگەریانا وی بۆ دھۆکی. ئەو نفیسەر و وەرگیپری کورد خەلیل دھۆکی یە و د فئ هژمارا کۆفارا پۆیتیکایی دا بەرسفا پرسیارین مە ددەت.

۱. ب خېرھاتي بۇ ديدارا كۆفارا پوييتيكايي.

سوپاس و هەر سهركه تي بن.

۲. توژ دهوكي خهريپ بوويه؟

به لي؛ من پتريا ژيانا خو ل دهوكي بورانديه. من هه مي جهين كهفن و ديروكي، شكه فتا چارستون، شكه فتا ب ئاف، شكه فتين گه لي، كوپين شه دا و فيرعه ونى ديتينه. ئەز د ئاف چه مي ئەليگيزى دا، فيرى مه له قانيا بوويمه. من و هه قالين خو گه له ك هئار، سيف، خوڭ، باهيف، هژير و ترى ژ چه م و په زين دهوكي دزينه. من شه رين مه زن ب قوسك و به رده قانيا د گه ل تاخين جودا كرينه. ژ خو دهوك هه تا سالين ۱۹۷۰ اي ژى، باژيره كي بچووك بوو. هه ما بيژه، مه ته فان هه قديو ناس دكر.

۳. ته هزر د هندى نه كرية ب

تيكجاري فه گه ريقه دهوكي؟

به لي؛ ئەز بو چه ند سالان فه گه ريام، لي نه خو شيا ئەز دورپيچ كرم و ديسا فه گه ريام سويدى.

۴. تو و هسا ديبني خهريپ

و دوور ژ دوست و كه س و كاران، ژينگه هه كا باشت بۆ داهينانين ئەدهه بيدا دروست دكه ت؟

نه خيتر، به لكو خهريپي كاره كي خراب ل سهر ئەده ب و ژيانا نقيسكاري ژى دكه ت.

۵. تيكه م هه له به ستا ته نقيسي كه نكي بوو؟

ئەز باوهر دكه م، سالا ۱۹۷۱ اي بوو.

۶. ته كه نكي شعرين خو به لافكرن؟

تيكه م هه له به ستا من د سالا ۱۹۷۲ اي دا، د رۆژناما هاوكاري دا به لاف بوويه .

۷. وي ده مي چه وا پيشوازي لي هاته كرن؟

خاندن و نقيسينا مه ب عه ره بي بوو. هه تا ده ستپيكا

سالين ۱۹۷۰، مه ب تنى چه ند نقيسكار وه ك: سادق به هاته دين ناميدي، حافظ قازى، ئەنوهر مايى، محه مه دئهمين ئوسمانى هه بوون. ده ما گه لي كورد، د سالا ۱۹۷۰ اي دا، ئوتونومي وه رگرتى، خاندن و نقيسين بوو كوردى، لي ب زاراقه يي كورمانجيا باشوور بوو (سوړانى). نقيسكارين وه ك: شيخ مه مدووح بريفكانى، دكتور به درخان سندی، عه بدولره حمان مزوورى، ئەحمه د عه بدولا، په شيد فندی، محه مه د تاهر گوهرزى، ئەنوهر محه مه دتاهر و ئەز ژى، په يدا بووين و گه له كا ژ مه د فيستيقالان دا هه له به ست دخاندن. سالا ۱۹۷۳ اي، بو جارا تيكى، فيستيقاله كا مه زن ل دهوكي هاته گيران و مه ژ بيست هه له به ستشان پيتر هه له به ست خاندن.

۸. دووماهى هه له به ستا ته نقيسي كه نكي

بوو؟

ئەز نوكه ژى هه له به ستان دنقيسم، لي به لاف ناكه م و هه ما بيژه من ده ست ژ نقيسينا هه له به ستان به ردايه!

۹. زمانى هه له به ستى ل ده ف ته

چيه؟

زمانى هه له به ستى، گرنگه و هه له به ستان ب رپيا په يقين جوان، وپين شيعرى و هه قوكين پر ب موسيقا دلغه كهر وي دخه ملينه. ژ خو هه له به ستا سهركه تي، خو ل ئەسمانى به لاف دكه و ب هيسانى دچه ئاف كووراتيا دل و مه ژيى مروقان.

ئەده بياتا كوردى، ب هه له به ستى ده ست پي كرية. ب رپيا هه له به ستى، شاعرين مه بين مه زن، وه ك: مه لايين جزيرى، فه قين تهيران، ئەحمه دي خانى وپين دن، خه م، ئازار، ئەفين و ده ردين خو و گه لي كورد ژى دنقيسين. جزيرى، ژ لايى ره وانپيژين فه، پر سهركه تيه. وي ئەم فيرى ئەفينا پيروژ كرين. خانى، ئەم فيرى به رخودان و خوراگرين كرين.

هه له به ست د ته فايا قوناخين ژيانا مه يا بنده ستين دا

خهريپي كاره كي خراب ل سهر ئەده ب و ژيانا نقيسكاري ژى دكه ت

من دقیبا ب رییا ههلبهستی، دژمنان رسوا بکه م و گهلی خۆ هشیار بکه م

کو شه پری براکوژیی گهرم بوو. ههر پوژ دهنگ و باسین شه هیدبوونا پیشمه رگه یان دگه هشته من. یا راست که زه با من دسه وتی و دلێ من دسوت... لی ما چ د دهستین ههلبه ستفانه کی دا ههیه! وی چهندی مه رقا من ل سه ر نفیسینی و خه باتی ژێ نه هیلا. ئیدی ههر کار ل بهر دلێ من رهش بوو. من ریژهک ژێ نه نفیسی. چنکو ئەز ههلبه ستفانه کی بهرگری بووم. کورد و کوردستان، د مه ژیی من دا بوون.

ههلبهست ژ بو مه چهک و پینووس بوو. ژ بو مه، نان و ئاف بوو

پشتی ئەنفالین رهش و ویرانکرنا کوردستانی، من د ساله ۱۹۸۸ی دا، ژ نه چاری خۆ گه هانده وهلاتی سویدی. چنکو من بریار دا بوو کو دهست ژ نفیسینی بهرنه دهه. ئیدی دیسان من دهست ب نفیسینی کر، لی من کورته چیرۆک نفیسین و من کۆمهک ب نافێ (دی پوژ هلی) ل دیاره کر چاپ کر. من دهست ب نفیسینا فه کۆلینین ئەده بی ژێ کر. من چهنه پرتووکی زارۆکان ژێ، ژ سویدی فه گه رانده کوردی و چاپ کرن. من دهست ب نفیسینا ئانتۆلوژیا

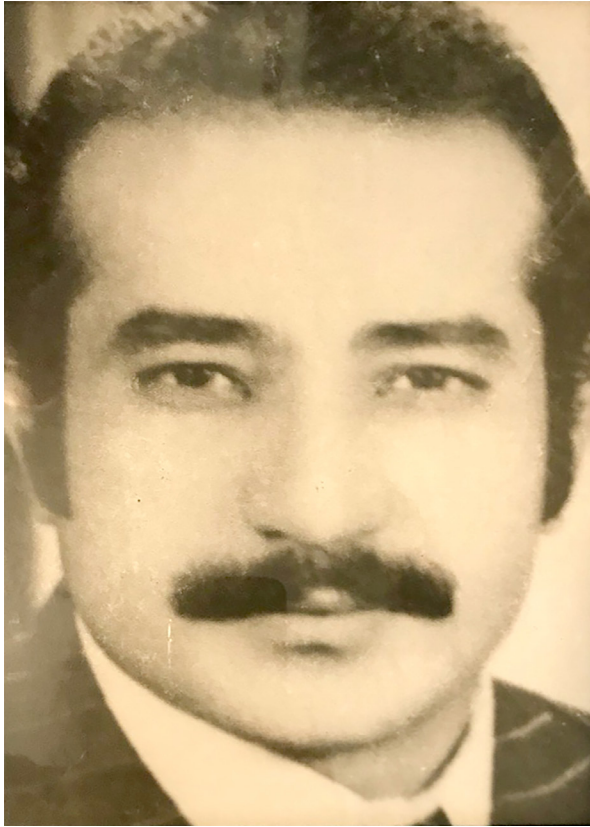
سیاسهت و پیشمه رگایه تی، پۆله کی خراب ل سه ر ههلبه ستفان و نفیسه را دکه ت

هه بوویه. ئەم گه له کی هه ژار، نه زان و زوملیکری بووین و نوکه ژێ، پرایا گه لی مه د بن سته ما دژمنان فه دناله. تو دبینی کو ب ده هان ههلبه ستفان هه نه. ههر ئیک دخازه پۆله کی ژ بو پیشکه تنه گه لی کورد ببینه.

شیر ژ بو من خه بات و بهر خۆدان بوو. من دقیبا ب رییا ههلبهستی، دژمنان رسوا بکه م و گه لی خۆ هشیار بکه م. ههلبهست چه کی من و یی گه له کین دی ژێ بوو. مه ب ههلبه ستا بهرگریی دهست پی کر. مه ب فۆرم و نافه روکا ب هیز دنقیسی، لی نه درووشم و په سندان بوون. ههلبهست ژ بو مه چهک و پینووس بوو. ژ بو مه، نان و ئاف بوو.

۱۰. د نوکه دا دوورکه تنه ک د نافه را ته و نفیسینا ههلبهستی دا چیبویه؟ بۆچی؟

سالا ۱۹۸۲ی، ئیکه م دیوانا من یا ههلبهستان ب نافێ (ته چ فیا و من نهانی) چاپ بوو. ههر وی سالی، ئەز دیسان گه هشتم پریژین شو ره شا کوردی. ئەز ل وی باوه ریی مه کو سیاسهت و پیشمه رگایه تی، پۆله کی خراب ل سه ر ههلبه ستفان و نفیسه ران دکه ت. د وی ده می دا، مخابن

ههلبهست و چیرۆکین باشووری کوردستانی کر. من ههتا
نھا ۳۰ پرتووک چاپ کرینه.

۱۱. رۆلی ههوه ههلبهستفانتین وی سهردهمی چ بوویه
د ئافاکرنا زمانی کوردی دا؟

د دهستییکا سالیڻ ۱۹۷۰ ده، زمان و کولتورا کوردی پیش
قه چوو. ئەم چەند ههلبهستفان هاتینه قادا ئەدهبیاتی.
هینگی یین نافودهنگی خو ههبووی و د فستیقالان دا،
ههلبهست دخاندین: دکتور بهدرخان سندی، عهبدولرهمان
مزروری و ئەز بووم. مه و نقیسکارین دن ژى، خهباتهكا
مهزن كر و زاراقهیی كورمانجی پیش ئیخست.

۱۲. د قۆناغین دهستییکا نقیسینا ههلبهستی دا ل
دهف ههوه، ئاستهنگی ههبوینه؟

ئاستهنگا مهزن ئەو بوو كو، ل دهقەرا مه، خاندن و
نقیسن ب عهرهبی بوو. پشتی ۱۹۷۰ی بوو کوردی، لی
ئەو ژى، ب سۆرانی بوو. مه نه دشیا ب کوردیهه كا پەتی و

ئەز گههشتمه شوپرهشی كو ب قه له م و تفهنگی خهباتی بكم

۱۴. بهری ژیان کرن ل ئەوروپا، خهلیل دهۆکی بوویه
پیشمه رگه ژى و گههشتیه شوپرهشی، هون وی قۆناغ
چهوا پیناسه دکهن؟

یا راست ئەز گههشتمه شوپرهشی كو ب قه له م و
تفهنگی خهباتی بكم. لی رهوشا سیاسی و پیشمه رگاتی،
ئەز ههرفاندم و برینین کوور د دلن من دا چیکرن.

۱۵. وهكو مروّف، ئەوروپا چ داته و ژ ته ستاند؟

ل دهمی كو سه دامی خوینزیژ، ب چه کین کیمیایی
کوردستان ویران کری و هه می ریپین خهباتی ل بهر مه
هاتنه گرتن. وهلاتی مه ئەنفال کری و ب سه دان هزارا ژ مه
کوشتن. دایک و باب، ژن و زارۆک، ب ساخی بنئاخکرین،
هینگی ژ بو من ئەوروپا په ناگه هه ک بوو. ل سویدی ئەم

رهوان، بنقیسین. گه له ک جارن من ههلبهستیڻ خو دبرنه
به غدا، دا كو نه مر سادق به هائهدین ئامیدی، ژ بو ریڻقیسا
وان راست بکهت و هنده ک شیره تا ل من بکهت كو فیری
کوردیهه كا باشر بيم.

۱۳. تول دهۆکی ژ دایک بووی، ته ژیانکرن ل به غدا و
ئهوروپا ژى دیتیه، به غدا یی چ رۆل د چیکرنا ناقتی خهلیل
دهۆکیی ههلبهستفان هه بوو؟

ل دهۆکی من دهست ب نقیسیڻی کر و چ رۆلا به غدا
و ئەوروپایی ژى، ل سه ر به ره مین من نه بوو. ل ئەوروپا،
من گه له ک نقیسکارین پارچین دی یین کوردستانا داگیر
کری ناس کرن و مه پیتر خهبات و تیکۆشین ژ گه لی کورد
و ئەدهبیاتی را کر.

پرانیا خه لکی ئەوروپا مروّفین

باش و دلۆقانن

شیان ژ بو نقیسکارین کورد پهیدا دکرن کو پرتووکه کئی چاپ بکه.

۱۸. ل وهلاته کئی وه کو سویدی کو کورد تیدا پهرت و بلافن، بهره مین هه وه چهوا دگه هشتن خوانده فانان؟ پۆلی کۆفارا بهربانگی د وی بیافی چهوا بوو؟

به لکو نها نیزیکی ۱۵۰ هزار کوردا ل سویدی هه بن. لئ یا راست، گه لئ کورد نه خوینده واره و پرتووکان ناخوینن! ده ما مه پرتووکه ک چاپ دکر، خه لکئ چ پیتته پئ نه دکر. فه ده راسیونا کۆمه لئ کورد ستانی هه بوو کو ب ده هان کۆمه لئ باژیرین دی، تیدا نه ندام بوون. کۆفارا بهربانگی سه ر ب ب وی فه ده راسیونئ بوو و نه ز ده مه کن سه رنقیسکاری وی بووم. مه چه ند نقیسکاران، ئیکه تیا نقیسکارین کورد ژ، ئافا کر و نه ز دو سالا سه روکئی وی

پرانیا نقیسکارین کورد ل سویدی

بوون. مه ئیکه تیا نقیسه رین

کورد ئافا کر یا سه ربخو و بیالی

بوو

خودان کرین و مالباتا مه همبیز کرین. خه لکئی نه ورؤپا، نه م ژ فرکرنئ قورتال کرین. پرانیا خه لکئی نه ورؤپا مروقتین باش و دلؤقانن.

۱۶. ژیانکر ل نه ورؤپا چ گهؤرین ل ده ف خه لیل دهؤکی یئ نه دیب دروستکر؟

ل نه ورؤپا، نه م فیری ده مۆکراسی و مروقاهیه تی بووین. ژ نوو مه زانی باژیرفانی و پیشکه تن چه. مافین مروقان

گه لئ کورد نه خوینده واره و

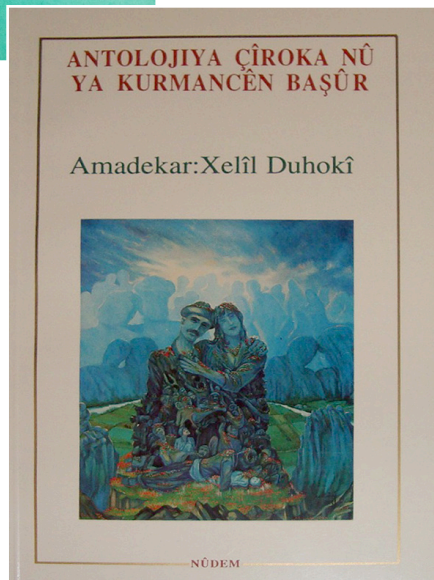
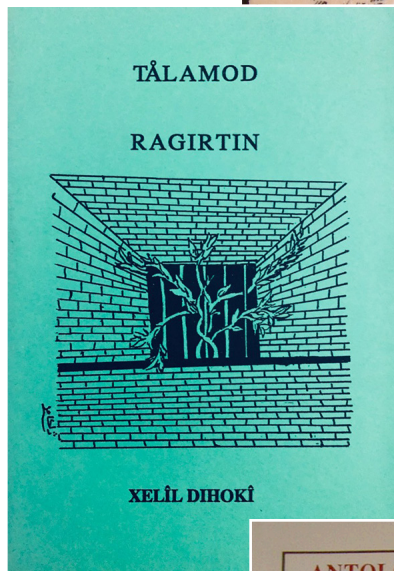
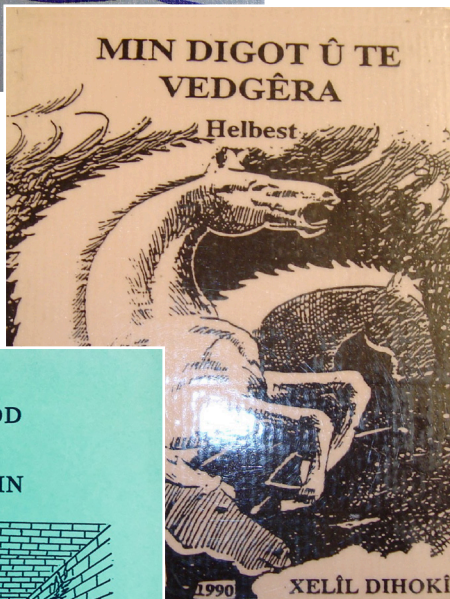
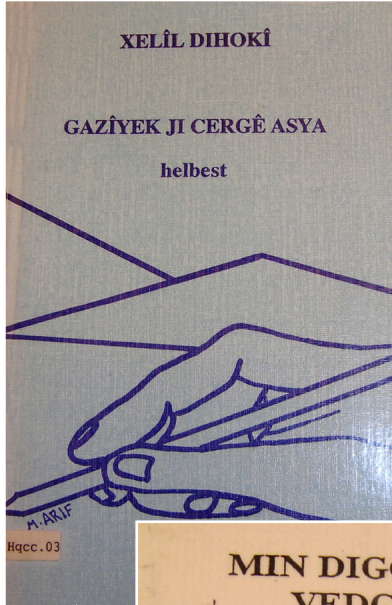
پرتووکان ناخوینن!

چهوا دهیننه پاراستن. یاسا و عه داله تا دهوله تی و خه لکئی ژ، نه م پیشتیخستین. دهوله تی هه می پئین پیشکه تنئ ل بهر مه فه کرن. هه ر که سی دشیا کار بکه و بخوینه ژ. نها نه ورؤپا ژ بو گه لئ کورد، په ناگه هه ک مه زنه.

۱۷. ئاسته نگیین هه مبه ری نقیسه رین کورد ل ده رفه ی

وه لاتی چنه؟

ئاسته نگیین چاپکرنا پرتووکا هه بوون و نها ژ هه نه، لئ د گه ل هندئ ژ، ده زگه هین په وشه نبیری، گه له ک جارن

ژی بووم. لئ ب راستی چ رۆله کا گرنگ ژ بو به لافکرنا پرتووکان نه بوو.

۱۹. ل ئیک نزیکیبوونا نغیسهرین هه رچار پارچه بین کوردستانی ل نه وروپا، چ کاریگه ری ل سه ر نغیسینین هه وه هه بوویه؟

پرانیا نغیسکارین کورد ل سویدی بوون. مه ئیکه تیا نغیسهرین کورد ئافا کر یا سه ربخۆ و بیئالی بوو. ئانکو کوردستانی بوو. ئارمانجا مه خزمه تا ئه ده ب و په وشه نیبیریا کوردی بوو. لئ ل هنده ک وه لاتین دی ژی، کومه له و ئیکه تی ئافا کربوون، لئ سه رب حزبا فه بوون. ده ما مه ئیکه تی ئافا کری، پرانیا نغیسکارین کورد ل نه وروپا بوونه ئه ندام. لئ مخابن، پاشی ژ سه دی ۹۸، ژ نغیسکارین سو رانیاخیف، ژی دوورکه تن!!! نه ا ژی ئیکه تیا مه هه یه، لئ بیشیان و بیه یزه و ئه م ب تنی سالی جاره کئ کونگره یه کئ چئ دکه ین و جارنا ژی، سه مینه رین ئه ده بی و په وشه نیبیری، پیشکیش دکه ین.

۲۰. پیشت ته د ئاخفتین خوه دا گوته هه وون هه له به ستفانین جیلی دووینه، جیلی دووی کینه؟

مه به ست ژ به ره یی ئیکئ، هه له به ستفانین مه زن، جزیری، فه قیئ ته یران و خانی بوون. ئه م یئ دووی ژی، د به درخان سندی، ئه بدولره همان مزووری و ئه ز بووین. هه بوون هه له به ست دنغیسین، (لئ مه د فیستیفالان دا، هه له به ست دخاندن و ئه و ژی، دووربوون). به ره یی سیئ، موئه یه د ته یب، محسن قوچان، فه هیل ئامیدی، مه حقوژ مایی، دکتور ئه حمه د قهره نی، هزرقان، په مه زان عیسا، قادر قه چاخ، فه یسه ل مسته فا، سه بری بو تانی، ئیدریس چه لکی، سه عید دیره شی، سه لمان کو قلی، ئه حمه د ئه بدولا زه رو، ریکیش ئامیدی، سدقی هروزی، نه جیب بالایی، ژارو دهوکی، هیقی به رواری، بلند محمه د، به هجه ت هروزی، به یار باقی، دکتور عارف حیو، موسه ده ق تو قی، خالد صالح، سبیح محمه د حه سه ن، سابره سندی، سه لام بالایی، ته حسین ئافشکی، محمه د ئه بدولا، حه سه ن سلیفانی، شه مال ئاکره یی، لوقمان ئاسیهی و چه ندین که سین دی ژی. پرتووکا من (ئانتو لۆژیا هه له به ستین کورمانجین باشوور) ژ ۸۴ هه له به ستفانا پیک ده ی و ل به ر ده ستان هه یه.

٢١. ههون چهوا ته ماشه ی جیلئ ئیکئ دکهن؟

ئه م ب وان سه ربلدین، ئه و پيشه نگی ن مه بوون. لئ هینگئ خاندن و نفی سینا ب کوردی نه بوو. چه ند شیخ، مه لا و فه قه یان، د مزگه فتان دا هه لبه ست دنفی سین. هه ر د نا ف وان دا دهاتنه خاندن و پر به لاف نه دبوون!

٢٢. ب دیتنا ته کیه سه رکیشئ جیلئ ئیکئ و پۆلئ وی د ئه ده بیاتا کوردی چهوا دینی؟

بیگومان، مه لایئ جزیری، سه رکیشئ هه لبه ستا کوردی بوو. هه لبه ستین وی ژ ئالیئ فۆرم و نافه رۆکئ فه دسه رکه تی بوون. ژ ئالیئ به لاغئ فه پر ب هیز بوو. د وی ده می تاری دا، هه لبه ست نه دگه هشتنه ده ستین خه لکئ! چنکو گه لئ کورد نه خینده وار بوو و نفی سکار و په وشه نبیرین مه پردکیم بوون.

٢٣. هه لبه ت پيشتر گه له ک فه کۆلین ل سه ر به هه مین جیلئ هه وه هاتینه کرن، ئه گه ر ژ ته ب پرسم؛ جیلئ دووی بۆ ئافا کرنا ئه ده بیاتا کورمانجی چ کریه؟

ب باوه ریا من، جیلئ دووی شیا ئه ده بیات و په وشه نبیریا کوردی بگه هینه قۆناغین بلندتر. وان زمانئ کوردی ل بهر خه لکئ شرین کر. وان ب هه لبه ستین خۆ یین شو په شگێرانه، به ری خه لکئ دانه خه بات و خۆرا گرتئ. وان و ئیکه تیا نفی سکارین کورد، شیان پۆله کئ مه زن بیین.

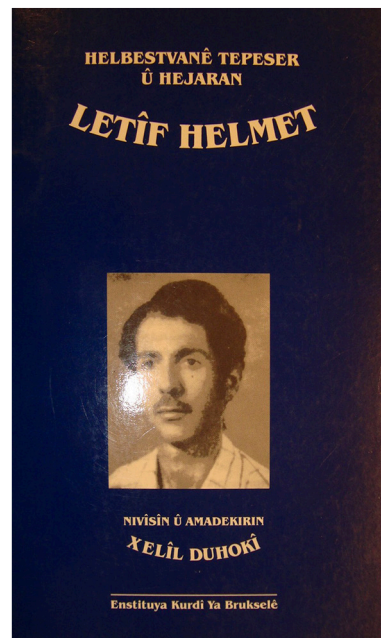
٢٤. نافه ندین مه یین ئه کادمی ل دووف پیدقی ل سه ر به ره مه مین هه وه یین وی ده می کارکریه؟

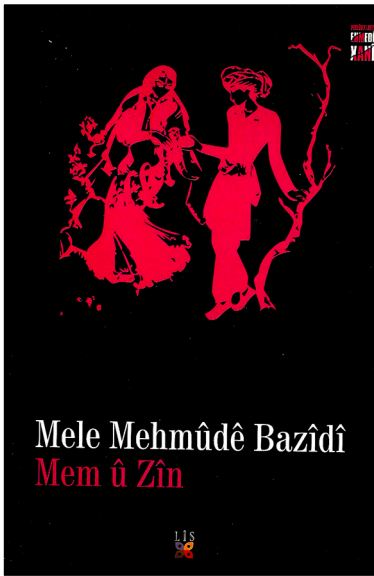
ئه ز ب سه ربلندی دبیزم کو ئیکه تیا نفی سکارین کورد، زانینگه ها ده وک و زاخوی ژ، پۆله کئ باش دلین و نه ا ب ده هان قوتابی، نامه یین ماسته ر و دکتۆرایئ ژ، ل سه ر هه لبه ستین مه به ره هه ف دکهن. نه ا ئه م ب پیا وان نافه ندا دبیین کو کورمانجی گه هشتیه فی لۆکا بلند.

٢٥. ههون دبیین جیلئ نوکه یئ هه لبه ستفانان ئاگه می ل سه ر هه می به ره مه مین هه وه یین به ری هه نه؟ یان پوهنتر بیزم، جیلئ نوکه خوانده فنان؟ جیلئ نوکه هه وه دنیاسین؟

بیگومان، مه لایئ جزیری،
سه رکیشئ هه لبه ستا کوردی بوو.
هه لبه ستین وی ژ ئالیئ فۆرم و
نافه رۆکئ فه دسه رکه تی بوون

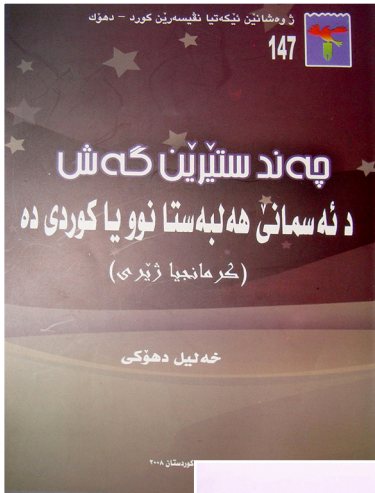

Mele Mehmûdê Bazîdî
Mem û Zîn

دقی هه‌لبه‌ستفان کهسه‌کی

شاره‌زا و بیرتیژ بیت

به‌لئ؛ جیلئ نۆکه ناگه‌هی ل سه‌ر به‌رهمین مه‌هه‌یه. هه‌تا نها ب ده‌هان فه‌کۆلینین گرنگ ل سه‌ر هه‌لبه‌ستین مه‌یین هاتینه‌نقیسین. ئەز هه‌ست ب پرێز و حورمه‌ته‌کا مه‌زن دکه‌م، ده‌ما وان دبینم. ئەو به‌رده‌وام مه‌ ل پێش دده‌ینن و گه‌له‌ک جاران، مه‌ ب مامۆسته و پێشه‌نگین خۆ دزانن.

۲۶. هه‌لبه‌ستا پشتی هه‌وه (جیلئ سئ یئ) چه‌وا دبینن؟

راستی، ئەز گه‌له‌ک دلخۆشم کو جیلئ سئ، به‌ر ب پێش دا چوو‌یه و خۆ گه‌هان‌دیه‌ قۆناغین بلندتر. گه‌له‌ک ژ وان ئەم ب پرئ فه‌هیلایینه و مۆرا خۆ ل دیرۆکا هه‌لبه‌ستا کوردی دایینه. لئ من د قئ به‌حسی چیرۆک و پۆمانئ ژ ی بکه‌م. چنکو نها ب ده‌هان چیرۆکنقیسین سه‌رکه‌تی، وه‌ک : دکتور فازل ئومه‌ری، سدقی هرۆری، خالد سالحی، سه‌بیح محمه‌د حه‌سه‌نی، حه‌کیم ئەبدوللای، سالح غازی، ئیبراهین سه‌لمانی، د. سام جاسمی، محمه‌د سه‌لیم سواری، ئیسماعیل هاجانی، سه‌بری سلێفانه‌یی، جه‌لال مسته‌فایی، عسمه‌ت محمه‌د به‌ده‌ل، ئیسماعیل مسته‌فایی، د. نفیسا ئیسماعیل هاجانی، محسن ئەبدولره‌حمانی، په‌یدا‌بووینه‌ پرتوو‌کخانا کوردی خه‌ملاندینه. هه‌ر وه‌سا پۆمانا کوردی مرو‌فئ گه‌شبین دکه‌ت. ب باوه‌رییا من، پۆمانا کوردی (کورمانجی) گه‌له‌ک پێشکه‌تییه و خۆ گه‌هان‌دیه‌ ئاستئ پۆمانا ئه‌ره‌بی، تورکی و فارسی ژئ. چه‌ند ناغین گه‌ش، قادا پۆمانئ خه‌ملاندیه، وه‌ک : ئه‌نوه‌ر محمه‌د تاھری، سه‌بری سلێفانه‌یی، ژارۆ دوه‌ۆکی، بلند محمه‌دی، د. فازل ئومه‌ری ژئ. ب تایبه‌ت فان هه‌ردو پۆماننقیسا، حه‌سه‌ن ئیبراهیمی و ته‌حسین ناغشکی ، به‌رهمین هێژا و نه‌مر نقیسینه و پرتوو‌کخانا کوردی ب په‌یفین زێری خه‌ملاندینه. ژ له‌ورا ئەز گه‌له‌ک دلگه‌شم کو به‌رهمین هێژا ژ دایک بووینه.

۲۷. گه‌له‌ک جاران فه‌کۆله‌ر بریارئ ل دۆر ئاستئ هه‌لبه‌ستئ دده‌ن، سه‌راری کو ناغئ ته‌ د بیاغئ په‌خنه و فه‌کۆلینئ دا ژئ ناغه‌کئ دياره، لئ ته‌گه‌ر ئەم ب پرسین کی هه‌لبه‌ستفانه، یان کیشکه هه‌لبه‌ستفان؟

دقی هه‌لبه‌ستفان کهسه‌کی شاره‌زا و بیرتیژ بیت. د قئ

ههتا نها ب دههان فهكۆلینین

گرنگ ل سهه لهبهستین مه

یین هاتینه نقیسین

هشیار و تیگههشتی بیت. د فئی بههره و مهوهیبهه کا ب هیزهه بیت. د فئی زانیاری ل سهه ئهدهبی جیهانی هه بیت. د فئی زمانی کوردی ب باشی بزانیته. من ل سهه گهلهک بهرههه می نقیسکارین مه نقیسیه و ئهز خو سهه ربلند دینیم کو نوکه، هه لهبهستا کوردی- کورمانجی، ژیا عه ره بی، فارسی و ترکی کیمتر نینه. ژ بیر نهکن، دهه ما ئهز دپیژم کورمانجی، ئانکو ب دههان نقیسکارین مهزن و سهه رکهتهی، ل پارچه یین دی یین کوردستانا داگیرکری ژی هه نه.

۲۸. خهلیل دهوکی یی رهخهنگر چهوا هه لهبهستین خهلیل دهوکی یی شاعر دینیت؟

من د دهستییکا سالین ههفتی دا، هه لهبهست نقیسینه، هینگی ب دههان ئاستهنگ د رییا مه دا هه بوون. لی یا ژ من هاتی، من ژ بو گهلی خو و پیشکه تئا ئهده بیانا کوردی خزمهت کریه. هه ر ئیک ل گور شیانین خو، خه بات و تیکوشینی دکته. چه ندین فهكۆلینین گرنگ ل سهه هه لهبهستین من یین هاتینه نقیسین، بهلکو نامین ماسته ری ئی، نقیسینه و ئه و گهواهیینه کو ئهز ژی، هه لهبهستانه کن کوردم و من ژی، پؤلا خو لیزتییه.

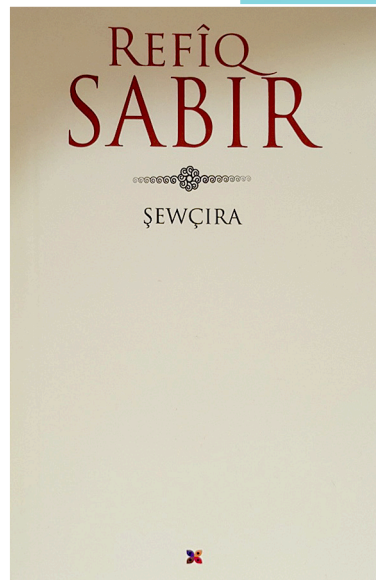
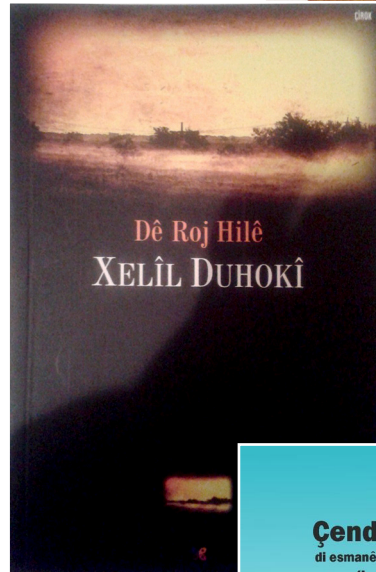
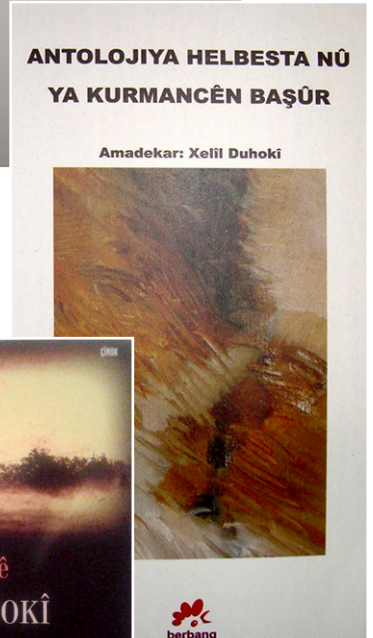
۲۹. ئه گه ره ئه م ته ماشه ی گو فارین سالین ههفتیان بکهین گهلهک ناغان دینین وهکو هه لهبهستفان لی چما ئه و ناغ زندگی نه مان و بهرزه بوون؟ بو نمونه: سالین ههفتیان کوره کی خواندن ل دهوکی هاته کرن و پتری

من د دهستییکا سالین ههفتی

دا، هه لهبهست نقیسینه، هینگی

ب دههان ئاستهنگ د رییا مه دا

هه بوون

ئەز ھېشتان ب ھېزم وھەتا داویا

ژیانا خۆیا کورت، دئی ل سەر

نقیسینا ب کوردی بەردەوام ب

ب نقیسینا ڤه کۆلینا کر و چەند پرتووک چاپ کرینە. من دەست ب وەرگەراندنا چیرۆکین سویدی کر و من پینچ پرتووک چاپ کرینە. ھەتا نھا من ۳۰ پرتووک چاپ کرینە و ئەز ھېشتان ب ھېزم وھەتا داویا ژيانا خۆیا کورت، دئی ل سەر نقیسینا ب کوردی بەردەوام ب.

۳۱. ھەر شاعرەك دشیّت بیته رەخنەگر و ڤه کۆلەر یان ژى خواندن و خوەماندیکرنا نقیسەری ئەو بەرەف بیافئ رەخنەیا ئەدەبی دەت؟

نەخیر. ھەر ھەلبەستقانهك نەشیّت بیته رەخنەگر و ڤه کۆلەر. وی کاری، پیدڤی ب خاندن و وەستیانهکا مەزن ھەیه. دڤئ وی ھیز و ھەزا ھندئ ھەبیت. دڤئ شارەزا و لیگەرەکئ ژیر و زیرەک بیت.

۳۲. وەکو مرؤف خەلیل دەھۆکئ چ ھیقی ھەنە؟

ئەزین گەھشتی مە قۆناغا دیمایا ژيانا خۆ. من پرانی ژیی خۆ، ژ بۆ خزمەتا گەلئ کورد بۆراندیە. ھیقیا من یا ھەری مەزن ئەوبوو، ئەز دەولەتا کوردی بیینم، لئ ژ بەر گەلەك ئەگەرەن، مخابن ئەز دزانم ئەز نابینم. لئ ھیقیدارم یین پشتی من بیین .

ئەز نقیسکارەکئ کوردم و دخازم

ل سەر خەبات و تیکۆشینئ

بەردەوام ب

۲۰ ھەلبەستقائین دەڤەرا بەھدینان تیدا شعر خواندن، ئەوین ژ وی کۆرئ بەردەوام مان خەلیل دەھۆکئ و بەدرخان سندی و ەبەدولرەحمان مزیری و دوو سئ ناڤین دی بوون، ھوون بەرزە بوونا وان بۆ چ ڤه دگەرینن؟

ب باوهریا من، وان نقیسەران ھەلبەست نەکر بوون ئارمانجا خۆیا بنگەھین. د وی دەمی دا، ۱۹۷۰-۱۹۷۵ئ، دەستھەلات د دەستین گەلئ کورد دا بوو. ھەر کەسی ب ساناهی دشیلا دلئ خۆ ڤالا بکەت و تف و لانهتا ل دژمنی بکەت. لئ پشتی شۆرەشا کوردی ل سالا ۱۹۷۵ئ شکەستی. دژمنی ب ھەمی ھیز و پیلانین خۆ، ھەول دا، زمانئ کوردی ژى، ڤەدەغە بکە. ئیدی ھەر کەس ل گۆر شیان و ژيانا خۆ، دکارە بەردەوام ببه یان ژى، دەست ژئ بەردە.

۳۰. خەلیل دەھۆکئ ب ھەلبەستئ دەستپیکر و پاشی بەرەف رەخنئ و ڤه کۆلینئ و وەرگیرائئ چوو، مەرەم ژ ئەڤی کاری ھەو ھەچیە؟

من چەند دیوان چاپ کرن. پاشی ژ بەر گەلەك ئەگەرین من ل ژووور باس کرین، من ھەلبەست وەك بەرئ نەنقیسین. لئ ژ بەر کو ئەز نقیسکارەکئ کوردم و دخازم ل سەر خەبات و تیکۆشینئ بەردەوام ب، ئیدی من دەست ب نقیسینا چیرۆکئ کر و من کۆمەك چاپ کرە. من دەست

هیڅیا من یا هه‌ری مه‌زن ته‌و‌بوو،
 ئەز ده‌وله‌تا کوردی بی‌نم، لێ ژ
 به‌ر گه‌له‌ک ته‌گه‌ران، مخابن ئەز
 دزانم ئەز نابینم. لێ هیڅیدارم

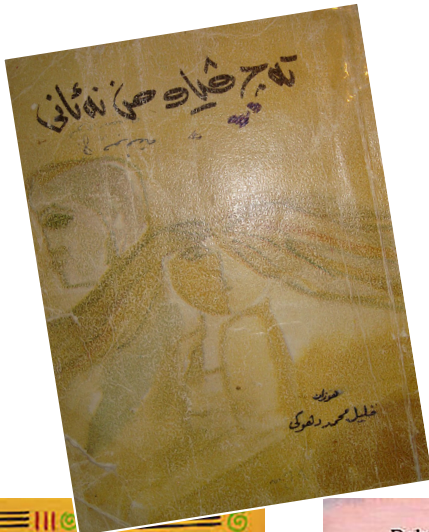
یێن پشته‌ی من بی‌نن

۳۳. د بیافێ ره‌وشه‌نیری و ئەده‌بیدا خه‌لیل ده‌ۆکی چ
 هیڅیی هه‌نه و هه‌تا نوکه‌ ب جه‌ نه‌هاتی؟

ئەز یێن گه‌شبینم کو روولێ ئەده‌بیات و ره‌وشه‌نیری
 کوردی پرگه‌شه و قو‌ناغین باش به‌ر ب پێش دا چوو‌یه.
 هندی نفیسکارین شو‌ره‌شگیر و تیکۆشه‌ر هه‌بن و هه‌نه،
 دێ هه‌رده‌م سه‌رفه‌راز و سه‌ربلند یین.

۳۴. سوپاس بۆ ته‌.

سوپاس ژ بۆ وه‌ یێن هێژا و خه‌مخۆرین ئەده‌بیات و
 ره‌وشه‌نیری کوردی. داخازا سه‌رکه‌تنی ژ وه‌ یێن هێژا پرا
 دکه‌م.

ئەز یێن گه‌شبینم کو روولێ
 ئەده‌بیات و ره‌وشه‌نیری کوردی
 پرگه‌شه و قو‌ناغین باش به‌ر ب
 پێش دا چوو‌یه